

بررسی وضعیت رسوبدهی حوضه‌های دریاچه ارومیه

باقر قرمز چشمه^{1*}، سپیده نیک اختر²، حسن علی پور³.

1- عضو هیأت علمی پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی،
baghergh@gmail.com

2- کارشناسی ارشد سنجش از دور و سیستم اطلاعات جغرافیایی

3- دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم و مهندسی آبخیزداری، دانشگاه تهران، *h.alipour@ut.ac.ir*

چکیده

در سالهای اخیر با بهره‌برداری بی‌رویه از منابع طبیعی به ویژه چرای بی‌رویه مراتع، پوشش گیاهی از بین رفته و باعث تشدید فرسایش و در نتیجه افزایش رسوبدهی حوضه‌ها شده است. افزایش رسوب حوضه‌ها معضلات بسیار زیادی را در زیر ساختهای کشور مانند پر شدن سدها و آسیب به سیستم‌های تولید انرژی، کاهش باروری و توان تولیدی اراضی کشاورزی و منابع طبیعی شده است. با شناخت وضعیت رسوبدهی حوضه‌ها می‌توان به علل بالا بودن آن و همچنین راه‌های کنترل آن دست یافت. هدف از این پژوهش محاسبه میزان رسوب متوسط سالانه، دبی متوسط جریان و در نهایت رسوب ویژه در حوضه دریاچه ارومیه می‌باشد. به این منظور، با بررسی آمار و اطلاعات حوزه آبخیز دریاچه ارومیه 28 ایستگاه از مجموع 146 ایستگاه کل حوضه با داشتن تعداد سال‌های آماری بالای 30 سال و تعداد داده‌های بیشتر از 250 داده انتخاب شدند. با برازش منحنی سنجه (روش متوسط دسته‌ها) رسوب برای هر ایستگاه و بدست آوردن دبی جریان متوسط رسوب ویژه برای ایستگاه‌های منتخب بدست آمد. نتایج نشان داد که ایستگاه چپرآباد با رسوب ویژه 53/03 تن در کیلومتر مربع در سال کمترین و ایستگاه دریان با رسوب ویژه 919/17 تن در کیلومتر مربع در سال بیشترین مقدار را به خود اختصاص دادند.

واژگان کلیدی: رسوب ویژه، منحنی سنجه رسوب، GIS، حوضه دریاچه ارومیه